

**DROGPOLITISKT
HANDLINGSPROGRAM
2011 - 2012**

Vänersborgs kommun

Innehåll

Inledning	3
Övergripande mål i Vänersborgs drogpolitiska handlingsprogram	3
Målgrupp	3
Syfte	3
Individens ansvar och samhällets ansvar	3
Nationella handlingsplaner mot alkohol, narkotika, dopning och tobak	4-5
Definitioner och strategiska mål för Vänersborgs kommun	5
Definitioner	5
Strategiska mål	5
Drogvaneundersökning åk 9 och år 2 på gymnasiet	6
Mål 1. Förhöjd debutålder när det gäller alkohol- och tobakskonsumtion	7
Mål 2. Vänersborg ska vara en narkotika- och dopningsfri kommun	8
Mål 3. Minimera tillgängligheten av alkohol för minderåriga	9
Mål 4. Langningen av alkohol ska stoppas och konsumtionen av hembränt ska upphöra	10
Mål 5. Minskad konsumtion av droger bland unga upp till 25 år	11
Mål 6. Ingen förekomst av droger i trafiken	12
Mål 7. Graviditeten	13
Mål 8. Fler drogfria mötesplatser i kommunen	14-15
Referenslista	15

Inledning

Övergripande mål i Vänersborgs drogpolitiska handlingsprogram

Genom ett samlat drogpolitiskt handlingsprogram vill Vänersborgs kommun stimulera en fortsatt utveckling av det drogförebyggande arbetet. Programmet ska utgöra grunden för de samlade förebyggande insatserna mot missbruk och droger i Vänersborgs kommun, samt vara vägledande och fungera som en checklista för de kommunala förvaltningarnas arbete. För att programmet ska få genomslagskraft är det ytterst viktigt att ett samarbete mellan olika förvaltningar och verksamheter prioriteras och ges relevanta förutsättningar.

Vänersborgs kommuns vision är att barn och ungdomar under 18 år ska vara drogfria och kommunens vuxna ska tillsammans medverka till detta.

De övergripande målen är följande:

1. Förhöjd debutålder när det gäller alkohol- och tobakskonsumtion
2. Vänersborg ska vara en narkotika- och dopingsfri kommun
3. Minimera tillgängligheten av alkohol för minderåriga
4. Langningen av alkohol ska stoppas och konsumtionen av hembränt ska upphöra
5. Minskad konsumtion av droger bland unga upp till 25 år
6. Ingen förekomst av alkohol, narkotiska preparat, självmedicinering/ överdosering av läkemedel i trafiken
7. Droger ska inte förekomma under graviditeten och inga barn ska födas med skador till följd av moderns missbruk under graviditeten
8. Fler drogfria mötesplatser i kommunen

Målgrupp

Målgruppen utgörs av samtliga barn, ungdomar och unga vuxna i en ålder av 0-25 år. Den 31 december 2009 bestod målgruppen av 11 228 individer.

Syfte

Vänersborgs kommun vill med det drogpolitiska handlingsprogrammet säkerställa de drogförebyggande insatserna och därigenom skapa förutsättningar för en hälsosam uppväxtmiljö.

Individens ansvar och samhällets ansvar

Huvudansvaret för barnens och ungdomarnas välbefinnande ligger hos den unga vuxna personen respektive hos föräldrarna. Vänersborgs kommun ansvar är att skapa goda och jämlika förutsättningar för ett gott liv samt skapa stöd åt den enskilde individen som riskerar att utvecklas ogynnsamt. I kommunens ansvar ingår framför allt följande:

- Information om det drogförebyggande arbetet och drogsituationen i Vänersborg samt ge verktyg och metoder för elever, föräldrar, skolpersonal, ungdomsledare och politiker
- Genom samverkan förebygga, minska och förhindra droganvändandet och därigenom skapa förutsättningar för hälsofrämjande levnadsvanor bland alla invånare i kommunen
- Att utveckla samarbete med frivilligorganisationer, folkrörelser samt föreningslivet i Vänersborgs kommun är utomordentligt viktigt och en grundförutsättning i det drogförebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Nationella handlingsplaner mot alkohol, narkotika, dopning och tobak

Regeringens inriktning är att stimulera utvecklingen av samordnade förebyggande insatser på regional och kommunal nivå genom tydliga nationella mål och strategier samt en samlad uppföljning och utvärdering. Alkohol-, narkotika-, dopnings-, och tobakspolitiken (ANTD) utgör viktiga delar av regeringens samlade insatser på folkhälsoområdet för att skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. De övergripande målen är följande;

- Det övergripande målet för samhällets alkoholpolitik är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar.
- Det övergripande målet för den svenska narkotikapolitiken är ett narkotikafritt samhälle.
- Det övergripande målet för den svenska dopningspolitiken är ett samhälle fritt från dopning.
- Det övergripande målet för de statliga insatserna inom tobaksområdet är att minska tobaksbruket.

Det finns sju prioriterade samverkansområden för att öka samverkan och samordningen på såväl nationell, regional och lokal nivå. Valet av de sju områdena baseras på de synpunkter som förmedlas från myndigheter och organisationer. De har valts för att stärka och sprida goda exempel som redan finns i landet och för att utveckla de områden där det finns en samstämmig bild av att något bör göras för att få en ökad samverkan och samordning av de nationella insatserna, samt för att ge tydligare vägledning till det lokala drogförebyggande arbetet. De sju områden är följande;

- Samverkan kring insatser för barn och unga i riskzonen

Syftet är att bidra till samordning, uppföljning och kunskapsbyte för att uppnå regeringens mål att alla barn ska ha möjlighet att växa upp i en miljö fri från negativa effekter av alkohol, narkotika, dopning och tobak.

- Gemensamma utgångspunkter för samverkan i skolan

Syftet är att bidra till att de samverkande myndigheterna ska agera samstämmigt utifrån en samsyn som främjande och förebyggande arbete i skolan.

- Samverkan för att förebygga och bekämpa grov organiserad brottslighet

Syftet är att ta vara på erfarenheterna av en redan fungerande samverkan inom området bekämpning av den grova organiserade brottsligheten för att kunna sprida dessa till andra delar av ANDT-området.

- Ökad kunskap om dopning och GHB

Syftet är att bidra till ökade kunskaper om dopning och GHB avseende tillgång och efterfrågan, brukarprofiler, hälsoeffekter samt effektiva metoder för prevention och behandling av missbruk.

- Alkohol och narkotika i trafiken

Syftet är att bidra till att minska de alkohol- och narkotikarelaterade trafikolyckorna och därmed drogrelaterade skador och dödlighet i trafiken genom att öka samverkan mellan berörda politikområden, myndigheter och idéburna organisationer.

- Markandsföring och försäljning via Internet

Syftet är att öka kunskapen om hur omfattande marknadsföring av alkohol och tobak sker via Internet och andra interaktiva media och hur mycket barn och unga exponeras för denna typ av marknadsföring, samt om försäljning av narkotika och dopningspreparat via Internet.

- Dialog för ökad samverkan och samordning

Syftet är att bidra till en långsiktig och hållbar struktur för samverkan och samordning inom ANDT-området.

Definitioner och strategiska mål för Vänersborgs kommun

Definitioner

Begreppet drog omfattar i detta sammanhang alkohol, tobak, narkotiska preparat, vanebildande läkemedel, dopingpreparat och lösningsmedel.

Strategiska mål

Kunskapsspridning om droganvändningen och dess konsekvenser.	Allmänheten och kommunens anställda har fått ökad kunskap och insikt om det drogförebyggande arbetet. Deras möjlighet att påverka och arbeta drogpreventivt har ökat.
Genom samarbete skapa förutsättningar för mer hälsofrämjande levnadsvanor bland kommunens invånare.	Genom samarbete och samverkan mellan olika aktörer i och utanför kommunen vill vi skapa förutsättningar för mer hälsofrämjande levnadsvanor bland kommunens alla invånare.

Drogvaneundersökning åk 9 och år 2 på gymnasiet, 2008

I november 2008 genomfördes den tredje drogvaneundersökningen i Vänersborgs kommun. Enkätundersökningen handlar om alkohol-, narkotika- och tobaksvanor bland ungdomar i årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet. Sammanlagt svarade 733 elever på enkätundersökningen.

Två av tio ungdomar (21 %) och drygt tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet svarar att de konsumerar tobak i någon omfattning (på fest, ibland, eller varje dag till nästan varje dag). Fem av tio ungdomar (53 %) i årskurs 9 och nästan nio av tio (85 %) ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de någon gång under det senaste året har druckit alkoholhaltiga drycker. På frågan vad ungdomarna oftast dricker när de dricker alkohol uppger tjejerna i årskurs 9 att de helst dricker starcider/ alkoholisk vilket också är det vanligaste bland tjejerna i årskurs 2 på gymnasiet. Killarna i både årskurs 9 och i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de helst dricker starköl när de dricker alkohol. Tre av tio ungdomar (32 %) i årskurs 9 och fem av tio ungdomar (53 %) i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de någon gång har blivit bjuden på alkohol i sitt hem.

Det vanligaste sättet att få tag på alkohol är via kompis uppger både ungdomarna i årskurs 9 och i årskurs 2 på gymnasiet. Näst vanligaste är att ungdomarna får tag på alkohol via föräldrarna. Hela 18 % av ungdomarna i årskurs 9 och 11 % i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de får alkohol via föräldrarna. På tredje plats kommer via annan vuxen och på fjärde plats kommer syskon. Syskon är alltså mer restriktiva än föräldrar.

De vanligaste konsekvenserna som har hänt vid konsumtion av alkohol är bland både eleverna i årskurs 9 och i årskurs 2 på gymnasiet att de har hamnat i gräl, förstört saker eller kläder, bråkats/slagits och haft oskyddat sex.

Nästan en av tio (5 %) av ungdomarna i årskurs 9 och en av tio (11 %) i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de någon gång har testat eller använt narkotika. Det vanligaste preparatet som ungdomarna har testat är hasch/marijuana. På andra plats hamnar lugnade medel.

2 % av ungdomarna i årskurs 9 och 3 % i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de har testat att ta dopingpreparat (t.ex. anabola steroider, tillväxthormon eller efedrin).

Nästa drogvaneundersökning för eleverna i årskurs 9 och i årskurs 2 på gymnasiet sker vecka 46-47 2010.

1. Förhöjd debutålder när det gäller alkohol- och tobakskonsumtion

Politiska mål	Önskvärda resultat
Förhöjd debutålder när det gäller alkohol- och tobakskonsumtion. Alltför många ungdomar gör idag sin alkoholdebut när de är 14 år. Forskning visar att tidig användning av alkohol kan ge en förhöjd risk för alkoholkonsumtion och alkoholskador.	Inga ungdomar under 18 år ska dricka alkohol.

Många människors attityder och förhållningssätt till droger har förändrats. Alla vuxna, inte minst föräldrar, måste vara bra förebilder eftersom de har stor inverkan på sina barns attityder och inställning till droger. Alla vuxna måste våga vara vuxna och ta ett vuxenansvar och inte förse några ungdomar under 18 år med alkohol eller andra droger. Forskning visar att ungdomar som får alkohol hemma av sina föräldrar dricker mer alkohol än sina jämnåriga kompisar och de ligger även i en riskgrupp att själva längre fram i livet utveckla ett alkoholmissbruk.

Skolan är en av de viktigaste arenorna, förutom hemmet, för att påverka barns och ungdomars attityder till droger. För att skolans arbete ska lyckas krävs det att det drogförebyggande arbetet är långsiktigt planerat. Samverkan mellan skolans personal ökar möjligheterna att påverka eleverna till ett drogfritt liv samt till en senarelagd alkoholdebut. För att samarbetet ska bli framgångsrikt krävs också att eleverna själva är aktiva i arbetet för drogfrihet. Helst ska de drogförebyggande insatserna i skolan finnas med som ett naturligt inslag genom hela skoltiden och naturligtvis anpassas efter elevernas ålder och utveckling. Syftet är att påverka elevernas självförtroende, sociala kompetens samt att stärka deras beslutsförmåga så att de vågar göra hälsosamma val även när kompisarna inte gör det. Det bästa resultatet nås när eleverna själva aktivt deltar i det drogförebyggande arbetet och där även föräldrarna är involverade.

Ungdomsdagarna i Vänersborg är en lång tradition. Under två dagar träffas alla elever i åk 9 och får lyssna på några av landets bästa föreläsare inom sex och samlevnad vilket också är temat för dagarna. Andra teman som också diskuteras är självkänsla, utseende och droger.

Uppdrag	Målgrupp	Tid	Ansvar
➤ Utbildning av personal	Lärare Skolhälsovård	Fortlöpande	Socialnämnden
➤ Utbildning av föräldrar ska ske när barnen befinner sig i årskurs 6, 7 och 9.	Föräldrar som har barn under 18 år.	Årligen	Socialnämnden Barn- och ungdomsnämnden
➤ Riktade fritidsaktiviteter	Tonåringar och unga vuxna	Regelbundet	Barn- och ungdomsnämnden
➤ Medverkan Ungdomsdagarna	Årskurs 9	Höstterminen	Barn- och ungdomsnämnden

2. Vänersborg ska vara en narkotika- och dopingsfri kommun (undantag endast i medicinskt syfte)

Politiska mål	Önskvärda resultat
Vänersborg ska vara en narkotika- och dopingsfri kommun (undantag endast i medicinskt syfte)	Att ingen testar eller använder narkotiska preparat eller dopingpreparat.

Visionen är att Vänersborgs kommun ska vara en narkotika- och dopingsfri kommun. Narkotikalagstiftningen är väldigt enkel, all hantering av narkotika är olagligt. Självklart vill Vänersborgs kommun att alla kommunens invånare mår bra och inte använder narkotiska preparat.

För att uppnå kommunens vision att vara en narkotikafri kommun så är medverkan i nätverket Krogar mot knark en viktig del. Krogar mot knark är ett nationellt nätverk bestående av 21 kommuner från Piteå i norr till Malmö i söder. Krogar mot knark arbetar för att krogen ska bli en narkotikafri miljö och för att försvåra användandet av narkotika i krogmiljö. De viktigaste verktygen för att nå en narkotikafri miljö är nolltolerans vad gäller narkotika bland gäster och personal, verka för högre polisiär närvaro, förbättra samarbete mellan myndigheter och krogbransch, narkotikautbildning av krogarnas personal, förändringar i den fysiska krogmiljön samt media och pr-arbete. Viktiga samarbetspartners i Krogar mot knark är polisen och alkoholhandläggaren på kommunen. Polisen ansvarar för att hålla i utbildningsdelen om tecken och signaler på narkotikapåverkan. Utbildningen sker en till två gånger per år.

För att lyckas med att få en dopingsfri kommun måste alla tillsammans inom t.ex. föreningslivet arbeta för detta. Sedan år 2009 pågår ett drogförebyggande arbete i kommunen, "Gym mot doping" där fyra träningsanläggningar har tagit ställning och aktivt arbetar mot all användning av otillåtna preparat som t.ex. anabola steroider. Flera samarbetspartner som ingår i arbetet är också företagshälsovården, SISU Idrottsutbildarna och polisen. Samarbetet handlar om att det genomförs dopingtester på träningsanläggningarna och de som lämnar ett positivt prov blir avstängda från alla fyra träningsanläggningar. En annan viktig del i samarbetet handlar om att utbilda personal och medlemmar på träningsanläggningarna om kost, motion, mental träning och om otillåtna dopingpreparat.

Uppdrag	Målgrupp	Tid	Ansvar
➤ Aktivt arbete förebyggande mot doping	Medlemmar på de träningsanläggningar som ingår i samarbetet	Fortlöpande	Socialnämnden
➤ Medverka i nätverket Krogar mot knark, lokalt och nationellt	Krögare och restaurangpersonalen	Fortlöpande	Socialnämnden Polisen

3. Minimera tillgängligheten av alkohol för minderåriga

Politiska mål	Önskvärda resultat
Minimera tillgängligheten av alkohol för minderåriga.	Ungdomar i kommunen ska ha svårt att få tag på alkohol.

För att minimera tillgängligheten av droger till minderåriga behövs regelbundna antilangningskampanjer, upplysning och information till vuxna i kommunen. Samarbetet mellan kommunens drogförebyggare, alkoholhandläggare och Länsstyrelsen i Västra Götaland sker genom VisaLeg.nu arbetet. I arbetet med VisaLeg.nu ingår bland annat en överenskommelse mellan folkölsförsäljare och kommunen där folkölsförsäljaren förbinder sig att begära legitimation om man misstänker att en kund är under 25 år. Denna handling försvårar för kommunens minderåriga att få tag på alkohol.

Ett annat steg för att minimera tillgängligheten av alkohol för minderåriga är införandet av föräldrastödsprogrammet ÖPP, Örebro Preventions Program. ÖPP är en forskningsbaserad föräldramötesmetod med syfte att förebygga tidig alkoholdebut och berusningsdrickande, men som även har visat sig vara effektiv när det gäller att förebygga andra normbrytande beteende som skolk, snatteri och skadegörelse. Under hösten 2010 utbildades de första lärarna som även är mentorer för åk 7 elever på högstadieskolorna i kommunen. Årets utbildning var den första utbildningen av planerade 3 st. Under de två kommande åren kommer flera lärare att utbildas i ÖPP. De utbildade mentorerna får i uppdrag att genomföra ÖPP-träffar vid föräldramöten på sina respektive skolor.

En annan viktig personalgrupp för att inte minderåriga ska få tag alkohol är personal inom restaurangbranschen. Därför genomförs årligen en utbildning för krögare och restaurangpersonal i Ansvarsfull alkoholserving. Mer information om Ansvarsfull alkoholserving finns i mål 5.

Uppdrag	Målgrupp	Tid	Ansvar
➤ Arbeta aktivt med VisaLeg.nu	Folkölsförsäljare	Fortlöpande	Socialnämnden Miljö- hälsoskyddsnämnden
➤ Utbilda lärare på högstadiet i ÖPP ➤ Utbildade mentorer håller i ÖPP-träffar	Lärare	Årligen	Hälsopolitiska rådet Barn- och ungdomsnämnden
➤ Utbildning i Ansvarsfull alkoholserving	Krögare och restaurangpersonalen	Årligen	Socialnämnden

4. Langningen av alkohol ska stoppas och konsumtionen av hembränt ska upphöra

Politiska mål	Önskvärda resultat
Langningen av alkohol ska stoppas och konsumtionen av hembränt ska upphöra.	Ungdomar under 18 år i Vänersborgs kommun ska inte få tag på alkohol. <ul style="list-style-type: none"> • Inga vuxna ska förse barn med alkohol. • Ingen ska dricka hembränt.

Kontrollinsatser från tull och polis samt lagstiftning har visat sig vara mycket effektiva för att begränsa tillgången på droger. Öppnare gränser och ökad internationalisering har lett till att kontroll och tillgänglighetsfrågor ständigt är aktuella. Som ett led av detta är det idag alldeles för många ungdomar som på ett enkelt sätt får tag på alkohol. Det ska inte vara enkelt för ungdomar i Vänersborgs kommun att få tag på alkohol. I det drogförebyggande arbetet ingår det att årligen uppmärksamma för kommunens invånare att ungdomar idag får tag på alkohol alldeles för enkelt samt att sätta fokus på att inte låta ungdomar till minderåriga i kommun. Sedan år 2007 har Vänersborgs kommun årligen deltagit i någon form av Störa langningskampanj där syftet har varit att få allmänheten att lämna tips till polisen om de vet var eller vem som säljer alkohol till minderåriga.

Föräldrar är en viktig målgrupp i det drogförebyggande arbetet och det är därför viktigt att informera dem om att de inte ska förse sina eller andras barn/tonåringar med alkohol. Att dricka hembränt är förenat med stora hälsorisker och det måste alla ungdomar få kunskap om. I samband med att tips kommer in kring var ungdomar har fått tag på hembränt eller alkohol är polisen en självklar samarbetspartner. Det är viktigt att polisen får hjälp av allmänheten så att de kan gripa gärningsmannen. Att polisen får tips från allmänheten kan ibland vara avgörande för om de ska lösa ett brott eller inte.

Uppdrag	Målgrupp	Tid	Ansvar
➤ Antilangningskampanjer i form av Störa langningen	Allmänheten	Storhelger t.ex. skolavslutningen	Socialnämnden
➤ Informera vid föräldramöte	Föräldrar	Fortlöpande	Socialnämnden Barn- och ungdomsnämnden
➤ Samarbete med polisen för att förhindra all konsumtion av hembränt	Allmänheten	Fortlöpande	Socialnämnden Barn- och ungdomsnämnden

5. Minskad konsumtion av droger bland unga upp till 25 år

Politiska mål	Önskvärda resultat
Minskad konsumtion av droger bland unga upp till 25 år.	Att konsumtion av <ul style="list-style-type: none"> • Tobak • Alkohol Minskar bland kommunens ungdomar. När det gäller narkotika och dopingpreparat råder nolltolerans av all användning, undantag endast i medicinskt syfte.

Sedan 4 år tillbaka anordnas varje år en utbildning i Ansvarsfull alkoholservice av kommunens alkoholhandläggare tillsammans med alkoholhandläggarna i Trollhättans Stad och Lilla Edets kommun. Syftet med utbildningen är att skapa en god krogmiljö och en alkoholservice som sker med ansvar och medvetenhet. En viktig del i utbildningen är också att i samarbete med bland annat kommun och polis verka för att minska våld och berusning på och kring restaurangerna. Genom att inte servera alkohol till onyktra och underåriga gäster bidrar serveringspersonalen till att minska riskerna för alkoholrelaterade skador och våld. Utbildningen Ansvarsfull alkoholservice sker en gång per år.

När det gäller arbetsmetoder för hur kan arbeta för att få en narkotikafri kommun hänvisar vi till sidan 8 och det övergripande målet ”Vänersborgs ska vara en narkotika- och dopingsfri kommun”.

Uppdrag	Målgrupp	Tid	Ansvar
➤ Utbildning av anställd personal på restauranger och krogar i Ansvarsfull alkoholservice	Krögare och restaurangpersonalen	Årligen	Socialnämnden Polisen

6. Ingen förekomst av droger i trafiken

Politiska mål	Önskvärda resultat
I trafiken ska ingen förekomst av <ul style="list-style-type: none"> • Alkohol • Narkotiska preparat • Självmedicinering/ överdosering av läkemedel ske som påverkar förmågan att framföra fordon 	Inga trafiknykterhetsbrott.

Inom det drogforebyggande arbetet i Vänersborg ska inriktningen vara nolltolerans av droger i trafiken. För att åstadkomma detta är samarbete med ett flertal externa aktörer nödvändigt. Idag är det alldeles för många bilister som kör med alkohol eller droger i kroppen. Trafikverkets kampanj "Don't drink and drive" har som mål att ungdomar aldrig ska köra alkohol- eller drogpåverkade, att ungdomar ska vägra åka med en påverkad förare samt att hindra andra ungdomar från att köra påverkade. Inom detta område är det viktigt att arbeta med en attitydförändring i skolan kring att själv köra eller åka med någon som är påverkad av alkohol eller droger.

Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, NTF, är en organisation som arbetar med att påverka ungdomar och vuxnas trafiksäkerhet. NTF är en viktig samarbetspartner när det handlar om att arbeta för en ökad trafiksäkerhet, d.v.s. att nå målet att det inte ska förekomma några som kör med någon form av droger i kroppen. Alla som vistas i trafiken och som är påverkade är en stor fara för alla andra trafikanter.

Uppdrag	Målgrupp	Tid	Ansvar
➤ Samarbete med Trafikverket inom kampanjer som "Don't drink and drive"	Trafikanter	Fortlöpande	Socialnämnden Trafikverket
➤ Samarbete med trafikpolisen vid bl.a. Trafiknykterhetsdag	Trafikanter	Årligen	Socialnämnden Polisen
➤ Samarbete med NTF för att få bort droger i trafiken	Trafikanter	Fortlöpande	Socialnämnden NTF

7. Gravditeten

Politiska mål	Önskvärda resultat
Droger skall inte förekomma under graviditeten. Inga barn skall födas med skador till följd av moderns missbruk under graviditeten.	Inga barn föds med FAS (Fetalt alkoholsyndrom) eller liknande.

Att ge blivande och nyblivna föräldrar information om alkoholens påverkan på det lilla fostret eller barnet är av stor vikt. Vänersborgs kommun vill inte att några barn ska födas med skador till följd av moderns missbruk under graviditeten. FAS är ett syndrom som uppkommer på grund av att modern konsumerar alkoholdrycker under graviditeten. Exakt hur stor konsumtion och mängd som krävs för att barnet ska utveckla FAS är inte mätbart, dock vet man att missbruket leder till permanenta skador. I Sverige har ett av tusen födda barn svåra, och tre av tusen barn lätta fosterskador på grund av alkohol. FAS innebär både fysiska och psykiska skador på i stort sett samtliga av kroppens och hjärnans funktioner. Barn med FAS har ofta en låg födelsevikt, litet, ibland ojämnt huvud, ansiktet är platt med glest sittande ögon uppåtstående näsa och smal överläpp. De äter och sover inte som normalt. Fysiska skador är också vanliga som försämrad motorik och balans och syn och hörselproblem. Personer med FAS har ofta även svårigheter att anpassa sig socialt samt tycks ha en bristande empatisk förmåga.

Uppdrag	Målgrupp	Tid	Ansvar
➤ Alla blivande och nyblivna föräldrar ska få information om drogers påverkan på foster och det lilla barnet	Föräldrar	Fortlöpande	Primärvården

8. Fler drogfria mötesplatser i kommunen

Politiska mål	Önskvärda resultat
Ta tillvara på alla goda insatser som görs för att tillsammans nå ett gemensamt mål.	Möjligheter finns för våra ungdomar att träffas i drogfria miljöer. I samband med ansökan om föreningsbidrag bifogas föreningens drogpolicy samt de aktiviteter som genomförts för att leva upp till denna.

Vänersborgs föreningsliv skapar ett brett utbud av fritidsaktiviteter för barn och ungdomar och kan utnyttjas effektivare i det drogförebyggande arbetet. Social kontroll inom en förening kan bidra till att eventuella problem upptäcks tidigt. Vuxna ledare är i detta sammanhang viktiga förebilder för ungdomarna. Därför skall drogfrågan vara en naturlig del i ledarutbildningar inom föreningslivet. I en av föreningslivet antagen drogpolicy kan man klart och tydligt göra ett ställningstagande mot droger. Det skapar trygghet hos såväl ledare och föräldrar som barn och ungdomar inom föreningen.

Barn till missbrukande föräldrar och barn till föräldrar med psykisk sjukdom tillhör en utsatt riskgrupp. Därför är det ytterst angeläget med förebyggande insatser för att stärka och stödja dessa barn och ungdomar. Insatserna kan bestå i gruppverksamhet, läger och riktad information och utbildning av personal inom skolan som ofta möter dessa barn. Det är av stor vikt att det i dagens samhälle erbjuds alkohol- och drogfria mötesplatser för kommunens minderåriga.

En flerårig tradition är att eleverna från högstadiet och gymnasiet samlas på det drogfria skolavslutningsarrangemanget School's out, 2010 samlades över 600 nyktra ungdomar. School's out är ett arrangemang som har varit en bidragande orsak till att de senaste årens skolavslutningar har varit väldigt lugna för bland annat polisen.

Ett annat drogförebyggande projekt är låtskrivartävlingen Ren Musik. Finalen planeras äga rum på Valborgsmässoafton, den enda riskhelgen då vi tidigare inte har haft något drogfritt arrangemang.

Uppdrag	Målgrupp	Tid	Ansvar
➤ Framtagande av drogpolicy inom föreningar i kommunen	Bidragstagande föreningar	Årligen	Barn- och ungdomsnämnden Arena Fritid Föreningar Socialnämnden
➤ Villkorat föreningsbidrag	Bidragstagande föreningar	Fortlöpande	Barn- och ungdomsnämnden Socialnämnden Kulturnämnden Samhällsbyggnadsnämnden
➤ Gruppverksamheten Kaktusen för barn och tonåringar till missbrukande och/ eller psykiskt sjuka föräldrar	Barn 7 – 12 år Tonårsgrupper 12- 18 år	Årligen	Socialnämnden Svenska kyrkan Rädda barnen Erikshjälpen

➤ Utbildning av skolpersonal om Kaktusen	Skolpersonal	Fortlöpande	Socialnämnden Barn- och ungdomsnämnden
➤ Drogfri skolavslutning ➤ Final av musikprojektet Ren Musik, Valborg	Högstadiе- och gymnasieelever	Årligen	Barn- och ungdomsnämnden Socialnämnden

Referenslista

Wikipedia. www.wikipedia.org/wiki/Fetalt_alkoholsyndrom

”Regeringens åtgärdsprogram för alkohol-, narkotika-, dopnings och tobakspolitiken 2010”
utgiven av ANDT-sekretariatet